

Læreplan for togekspeditørutdanningen

Læreplan for:	Togekspeditør
Kravstiller kompetanse:	Fagleder trafikkstyring

Eier av læreplanen

Direktør i Trafikk

Utarbeidet av

Enhet for kompetansestyring og sikkerhetskultur

Henvisning til gjeldende kompetansekrav

Det henvises til gjeldende minimum kompetansekrav for funksjoner og oppgaver med betydning for sikkerheten som er definert og beskrevet i Agresso kompetanseregister.

Agressokode

Relevante koder i Agresso kompetanseregister:

- FO1076 - Togekspeditør

Registrering av kompetanse: Etter bestått avsluttende eksamener registreres sluttresultatet i DRIV av Bane NOR Jernbaneskolen. I tillegg skal Bane NOR Jernbaneskolen tilmelde den nyutdannede togekspeditøren til kontrollprøve.

Dokumentasjon av opplæringen

Bane NOR Jernbaneskolen har ansvar for registrering av dokumentasjon på opplæring underveis og etter hver gjennomført opplæring.

Progresjonstester, tentamener, osv.	It 's learning
Studentsamtaler	Studentmappe i saksrom 360
Loggbok	Studentmappe i saksrom 360
Sensorvurderinger	Studentmappe i saksrom 360
Alle eksamensresultater	Driv

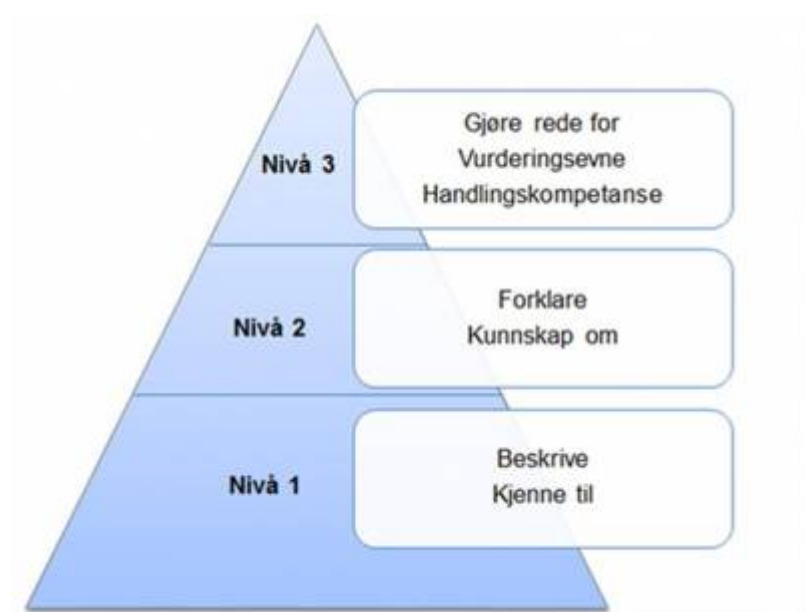
Innledning

Utdanningen skal sikre at medarbeidere som skal tjenestegjøre som togekspeditør skal ha god trafikkforståelse, og kunne knytte teoretisk og faktaorientert kunnskap sammen. Medarbeideren skal

inneha tekniske og ikke-tekniske ferdigheter. Medarbeideren skal ha evnen til å ta ansvar og å være selvstendig i trafikkstyringen.

Læreplanen er utarbeidet basert på gjeldende krav og forskrifter, og skal beskrive kvalifikasjonsnivåer for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læreplanen konkretiserer hovedmål og innlæringsmål, som gir oversikt over opplæringen og hva som skal læres som en kryssreferanse mellom forskriftskrav og opplæringsplan.

Læremålene skal sikre at aspiranten får en grundig forståelse for at togekspeditørfunksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser. Dette skal ivaretas gjennom hele utdanningen. Utdanningen tilfredsstiller krav til forkunnskaper for utdanning av togleidere.

Arbeidsform aspiranter

Det kreves stor grad av egeninnsats under utdanningen. Aspiranten skal føre loggbok for praktisk trening under hele utdanningen. Loggboka utarbeides av Bane NOR Jernbaneskolen. Loggboka er vurderingsgrunnlag opp mot eksamen og skal dokumentere progresjonen til aspiranten i praksisperioden. Loggboken og resultatet fra progresjonstester skal være tema i oppfølgingssamtaler med leder.

Operativt regelverk (ORV), strekningsbeskrivelsen (SJN) og Beredskapsportalen skal benyttes i stor grad slik at aspiranten lærer å bruke den operative regelsamlingen i praksis.

Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå utdanning til togekspeditør må ha:

- Bestått arbeidspsykologisk test
- Bestått helsegodkjenning i henhold til forskrift om helsekrav for operativt personell på jernbane

- og signaler på tog
- Bestått 3-årig videregående utdanning (studiespesialisering eller fagbrev)
- Grunnleggende ferdigheter :
 - IKT
 - Norsk, skriftlig og muntlig
 - Fullført bestått norskfag i videregående skole (tilsvarende 393 timer)/norsk for yrkesfag (tilsvarende 112 timer)/eller gjennom dokumentert B2 nivå
 - Engelsk, muntlig
 - Tallforståelse

Hovedmål for opplæringen

Utdanningen skal gi aspiranten gode kunnskaper, tekniske og ikke-tekniske ferdigheter og holdninger i rollen som togekspeditør. Aspiranten skal få kunnskap i hvordan utføre effektiv og sikker trafikkavvikling. Aspiranten skal ha evnen til å vurdere risiko og konsekvenser, og ha god forståelse for jernbanevirksomhetenes rolle. Aspiranten skal ha god kunnskap om informasjonsinnhenting og informasjonsutveksling for å skape en god og samsvarende situasjonsbevissthet. I tillegg skal aspiranten få en forståelse for at togekspeditørfunksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser.

Innlæringsmål for kunnskaper

Aspiranten skal:

- kunne gjøre rede for begreper og prosedyrer som gjelder for trafikkstyring.
- ha kunnskap om jernbaneinfrastruktur i forbindelse med trafikkstyring.
- ha kunnskap om gjeldende lover, forskrifter, regler og oppgaver som er nødvendig for sikker og effektiv trafikkstyring.
- ha kunnskap om skriftlig og muntlig kommunikasjon, samt distribusjon av disse.
- ha kunnskap om de ulike operative funksjonene, samt togekspeditørens rolle i samspillet mellom funksjonene.
- ha kunnskap om menneskelige faktorer for å innhente/utveksle informasjon for å skape en god og samsvarende situasjonsbevissthet.
- kunne gjøre rede for togekspeditørens rolle i beredskapssituasjon og ved sikringshendelse.
- ha kunnskap om betjening av tekniske anlegg og systemer som brukes i trafikkstyring.
- kunne anvende faglig kunnskap basert på gjeldende regler og prosedyrer for å håndtere trafikkstyring, avvik eller uønsket hendelse, samt iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.
- kunne gjøre rede for hvordan skifting utføres, og togekspeditørs rolle ved skifting for eksterne foretak og for Bane NORs kjøretøy.

Innlæringsmål for ferdigheter

Aspiranten skal:

- kunne lese og forstå trafikkbildet, planlegge sine aktiviteter og utøve effektiv trafikkstyring.
- ha en klar og tydelig kommunikasjon i samhandling med andre funksjoner for å skape en god og

samsvarende distribuert situasjonsbevissthet blant teammedlemmer.

- kunne betjene tekniske anlegg og systemer som er nødvendig for utøvelse av trafikkstyring.
- kunne anvende faglig kunnskap basert på gjeldende regler og prosedyrer for å håndtere trafikkstyring, avvik eller uønsket hendelse, samt iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.
- kunne legge og sikre en klar togvei uavhengig av type sikringsanlegg.
- kunne bruke sjekklister

Innlæringsmål for generell kompetanse

Aspiranten skal:

- ha forståelse for jernbanens høye prioritering av sikkerheten.
- ha kunnskap om togekspeditørens ansvar for å arbeide nøyaktig og systematisk for kontinuerlig forbedring av sikkerheten, for å unngå skade på mennesker, miljø og materielle verdier.
- kunne samhandle og koordinere aktiviteter med andre togekspeditører, togledere, andre yrkesgrupper i jernbanedriften, støttefunksjoner og med jernbaneforetakens kunder for å få skape felles distribuert situasjonsbevissthet blant teammedlemmer.
- ha nødvendige språkferdigheter, og kunne gjøre rede for nøyaktighet i kommunikasjon, og utførelse av sine arbeidsoppgaver.
- ha kunnskap om ulike faktorer som kan påvirke arbeidsutførelsen i trafikkstyring.
- ha kunnskap om de grep som kan gjøres for å opprettholde prestasjon, årvåkenhet og distribuert situasjonsbevissthet for å kunne ta riktige beslutninger, og kunnskap om de grep som kan gjøres for å håndtere disse.

Krav til pensum

Pensum omhandler Trafikkregler for jernbanenettet (TJN), betjeningsinstrukser for sikringsanlegg, Strekningsbeskrivelse for jernbanenettet (SJN og TRASÉ) og Beredskapsportalen, samt interne krav og instrukser som ligger i Operativ regelverk (ORV), og i styringssystemet for Bane NOR. Fagstoff kan også hentes fra lovverk, Førers regelbok, forskrifter i Bane NOR, utarbeidede kompendier eller andre kilder.

Gjennomføring av teori og praksis

Opplæringen gjennomføres med en kombinasjon av teori og praksis fordelt på ca. 60% på skolen og 40% på opplæringsstasjon, og gjennomføres i løpet av ca. 9 mnd. Ved praksis på stasjon, når aspiranten utøver trafikkstyring sammen med ansvarlig togekspeditør/veileder, skal det legges til rette for at vedkommende kan lytte med på alle samtaler som utføres i trafikkstyringen.

Arbeidsform er beskrevet under hvert tema, og utdypes i opplæringsplan utformet av Bane NOR Jernbaneskolen. I den praktiske opplæringen på en stasjon legges det opp til at det øves på de temaene aspiranten har gjennomgått i forkant.

Skolen utarbeider en gjennomføringsplan og linjeleder er ansvarlig for tildeling av praksisstasjoner. For å få best utbytte av praksisperioden skal det kun brukes stasjoner som er egnet som opplæringsstasjon. Linjeleder skal følge opp aspiranten under praksisperioden og sikre at aspiranten får gjennomført krav i loggbok. Etter hver praksisperiode skal loggboka gjennomgå av faglærer, og

eventuelle mangler skal følges opp av Bane NOR Jernbaneskolen.

I løpet av trafikkopplæringen skal aspiranten minimum tjenestegjøre 10 dager på strekning med togmelding og/eller grensestasjon som grenser til strekning med togmelding. Aspiranten skal i tillegg ha 10 dager med tjenestegjøring på strekning med fjernstyring.

Antall deltakere i praksisperioden

Den praktiske opplæringen gjennomføres på stasjoner med ulik driftsform. Aspiranten går sammen med en egnet togekspeditør/veileder. Maksimum 2 aspiranter kan delta på praktisk opplæring på samme skift på stasjonen.

Krav til Jernbaneskolens faglærere som underviser i TXP- og toglederutdanning

- Godkjent som togekspeditør/togleder
- Må ha tjenestegjort som txp/togleder i minst 3 år
- Instruktørkompetanse gjennom pedagogikk opplæring som instruktør-/veilederkurs eller yrkespedagogikk fra Høyskole som kan gjennomføres etter ansettelse
- Etterleve regelverk og kan kravene til opplæring iht. gjeldende læreplan og opplæringsplan
- Rolleforståelse, faglig og personlig egnethet

Kompetansekrav til opplæringspersonell og sensorer

Kompetansekrav til opplæringspersonell i Trafikk som skal gi teori- og praktisk undervisning, samt være sensor ved Togeekspeditørutdanningen er beskrevet i dokumentet «Krav til opplæringspersonell i Trafikk».

Prinsipper for prøving / sertifisering

Vurdering under utdanningen

Under opplæringen blir aspiranten vurdert i forhold til teoretisk og praktisk kunnskap, samt evne til å håndtere varierende trafikksituasjoner. Aspiranten blir også vurdert ut fra ikke-tekniske ferdigheter og trafikkforståelse. Det vil bli lagt vekt på samhandling og distribuert situasjonsbevissthet. Bane NOR Jernbaneskolen skal gjennomføre regelmessige prøver og progresjonstester gjennom utdanningen. Progresjonstester skal gjenspeile læringsmålene satt i opplæringsplanen. I praksisperioden er Linjeleder ansvarlig for å gjennomføre progresjonstester, utarbeidet av Bane NOR Jernbaneskolen.

Betingelser for oppmelding til eksamener

Eksamen skal teste ut om aspiranten har tilegnet seg innlæringsmål for ferdighet, kunnskap og generell kompetanse beskrevet i læreplan. Bane NOR Jernbaneskolen har ansvar for å melde

aspiranten opp til eksamener etter hver modul når aspiranten vurderes kvalifisert til å bestå eksamen.

Dersom betingelser for oppmelding til eksamen ikke innfris, følges aspiranter opp av Bane NOR Jernbaneskolen. Det settes en tidsgrense på opptil/maksimalt en måned på oppfølgingsperioden før aspiranten vurderes på nytt til oppmelding til eksamen. Hvis aspiranten etter oppfølgingsperioden vurderes av opplæringsleder trafikk til å ikke kunne bestå eksamen, eller at aspiranten vurderes som uegnet, informeres personalleder umiddelbart.

Dette gjelder også for aspiranter som vurderes oppmeldt til kontinuasjonseksamen.

Før aspiranten kan meldes opp til eksamener, skal aspiranten ha:

- Gjennomført e-læring «Sikkerhetskurs del 1»
- Bestått eventuelt foregående eksamener
- Bestått progresjonstester, eller vist tilstrekkelig forbedring etter ikke bestått
- Fremlagt ajourført loggbok
- Vurdert som egnet, med akseptable holdninger, tekniske og ikke-tekniske ferdigheter i perioden som leder opp mot eksamen

Eksamensform

Bane NOR Jernbaneskolen utarbeider alle eksamener. Eksamensformen kan være skriftlig, muntlig, praktisk eller en kombinasjon. Der eksamen er tema- eller delbasert må alle temaer eller deler av eksamen vurderes til bestått for at det endelige resultatet skal vurderes til bestått.

Temaene vurderes etter følgende karakterskala:

Karakter	Standard ved muntlig og skriftlig eksamen
5	Bestått Det vises god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
4	Bestått Det vises helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene
3	Bestått Det vises tilstrekkelig helhetsoversikt og nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
2	Ikke bestått Det vises manglende helhetsoversikt og ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Det vises vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål
0	Eksamen ikke gjennomført

Retningslinjer for sensor

Enhet for kompetansestyring og sikkerhetskultur utarbeider en liste over godkjente sensorer for den spesifikke opplæringen i samarbeid med relevante fagressurser. Sensorer godkjennes av fagleder Trafikkstyring eller sakkyndig leder signal, avhengig av type eksamen. Bane NOR Jernbaneskolen sender bestilling av sensor til Enhet ressurs- og kompetansestyring senest 6 uker før eksamen.

Bane NOR Jernbaneskolen i samarbeid med enhet for kompetansestyring og sikkerhetskultur inviterer til sensorsamling før eksamener ved behov for gjennomgang av:

- Felles forståelse for vurderingskriterier
- Eksamensinnhold
- Gjennomføring av eksamen
- Sensorveiledning

Ved klage på eksamen og behov for ny vurdering av eksamensresultatene, er det Fagleder trafikkstyring som oppnevner nye sensorer. Klage på eksamen beskrives ytterligere i eget punkt.

Eksamen	Sensor(er)
Sikkerhetskurs del 1	E-læring
Skriftlig eksamen i grunnleggende trafikkstyring	1 sensor oppnevnt av fagleder trafikkstyring
Praktisk/muntlig eksamen i godkjenning til å betjene sikringsanlegg (standard stillverk)	1 sensor oppnevnes av sakkyndig leder signal
Avsluttende skriftlig eksamen	1 sensor oppnevnt av fagleder trafikkstyring
Avsluttende praktisk/muntlig eksamen	1 sensor oppnevnes av fagleder trafikkstyring

Ved kontinuasjonseksamen oppnevnes to sensorer.

Eksamener

Med eksamen menes en avsluttende prøve som godkjenner aspiranten til å gå videre i utdanningsløpet, eller til å utføre togekspeditørtjeneste. Gjennom utdanningen kreves det at alle eksamener består. Bane NOR Jernbaneskolen har ansvar for å utarbeide eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledninger, samt gjennomføringen av eksamen. Opplæringsleder trafikkopplæring skal oversende eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning til sensor og fagleder Trafikkstyring for gjennomsyn senest 4 uker før eksamen avholdes. Samlet tilbakemelding fra sensorer samt godkjenning fra fagleder Trafikkstyring oversendes skolen senest 14 dager før eksamen skal gjennomføres. Ved større planlagte endringer i eksamensoppgaver eller eksamensform, skal det gis utvidede hørings- og behandlingsfrister.

Eksamensoppgaver for Praktisk/muntlig eksamen, fasit og sensorveiledning for godkjenning til å betjene sikringsanlegg (standard stillverk) godkjennes av fagleder Trafikkstyring.

Aspirantene skal tildeles kandidatnummer som benyttes under skriftlig eksamen. Hjelpemidler er ikke tillatt under eksamen.

Dersom man ikke består eksamen, kan det gis mulighet for å gå opp til ny eksamen. Dette vurderes av linjeleder. Ny eksamen avlegges tidligst en uke etter første forsøk, og Bane NOR Jernbaneskolen vil sørge for at aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Dersom man ikke består kontinuasjonseksamen, vil utdanningen som togekspeditør avsluttes.

Til eksamen skal det utarbeides følgende eksamensoppgaver:

Togekspeditørutdanningen		Det skal utarbeides:
Eksamen i grunnleggende trafikkstyring	Skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning

Togekspeditørutdanningen		Det skal utarbeides:
Godkjenning til å betjene sikringsanlegg (standard stillverk)	Praktisk/muntlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning
Avsluttende skriftlig eksamen	Skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning
Avsluttende praktisk/muntlig eksamen	Praktisk/muntlig	- 3 oppgavesett med varierte scenarier - fasit - sensorveiledning

Sikkerhetskurs del 1

Aspirant gjennomfører e-læringen.

Grunnleggende trafikkstyring

Den skriftlige eksamen har en varighet på inntil 5 timer.

Godkjenning til å betjene sikringsanlegg (standard stillverk)

Godkjenning til å betjene sikringsanlegg (standard stillverk) består av en praktisk/muntlig del på ca. 1,5 time hvor aspiranten prøves i ferdighetsmålene beskrevet i læreplanen.

Avsluttende skriftlig eksamen

Den avsluttende skriftlige eksamen har en varighet på inntil 5 timer.

Avsluttende praktisk/muntlig eksamen

Den praktisk/muntlige eksamen har en varighet på ca. 1,5 time.

Klage på eksamen

Begrunnelse for eksamensresultat på skriftlig eksamen

Aspiranten kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på skriftlig eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes skriftlig overfor opplæringsleder for trafikkopplæring innen 2 virkedager etter at resultatet på eksamen er gjort kjent. Aspiranten trenger ikke begrunne hvorfor hen ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Opplæringsleder trafikkopplæring ved Bane NOR Jernbaneskolen skal i begrunnelsen skriftlig gjøre

rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av aspirantens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for aspiranten.

Klage på skriftlig eksamen

Aspiranten har ikke mulighet til å klage på bedømmelsen av første avlagte eksamen, kun formelle feil som kan ha noe å si for resultatet. Ved kontinuasjonseksamen har aspiranten mulighet til å klage på bedømmelsen, og må begrunne dette. Dersom en aspirant ønsker å fremme en klage etter å ha fått en begrunnelse på eksamensresultatet, er klagefristen 2 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen må fremmes skriftlig til enhet for kompetansestyring og sikkerhetskultur.

Fagleder Trafikkstyring oppnevner 2 nye sensorer som skal vurdere besvarelsen på nytt. De 2 nye sensorene som utpekes av fagleder Trafikkstyring utgjør klagenemnd. Klagenemnda vurderer besvarelsen mot sensorveiledningen. Klagenemnda skal ikke ha tilgang til sensors kommentarer til den eksamen klagen gjelder og heller ikke til den eventuelle begrunnelse som er gitt for klagen. Klagenemndas avgjørelse er endelig og kan ikke påklages. Behandlingsfristen for mottatt klage er en uke.

Klage på muntlig og praktisk/muntlig eksamen

Aspiranten kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på muntlig og praktisk muntlig eksamen. Kravet om begrunnelse må framsettes umiddelbart overfor sensor etter at eksamensresultatet er meddelt. Aspiranten trenger ikke begrunne hvorfor det bes om begrunnelse av eksamensresultatet.

Sensor skal i begrunnelsen gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for den faglige bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for aspiranten. Ved muntlig/praktisk eksamen kan aspiranten bare klage på formelle feil som kan ha noe å si for resultatet. Bedømmelse av muntlig/praktisk prestasjon kan ikke påklages.

Klage på formelle feil sendes innen 2 virkedager til leder Kompetansestyring og sikkerhetskultur for vurdering. Representant fra Kompetansestyring og sikkerhetskultur sammen med fagleder Trafikkstyring utgjør klagenemnd som vurderer klagen på formelle feil. Opplysninger fra sensor og eksaminator fra eksamen innhentes og legges til grunn for vurdering. Dersom aspiranten får medhold i klagen, skal eksamensresultatet annulleres og aspiranten har rett til å avlegge ny eksamen. Dersom det avlegges ny eksamen, skal en ny sensor vurdere aspiranten. Fagleder Trafikkstyring oppnevner nye sensorer. Finner klagenemnda at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere aspiranters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal holdes ny muntlig/praktisk eksamen.

Fusk

Som fusk regnes uredelige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi aspiranten et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Hovedområder som betraktes som fusk er: bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk

slik at teksten framstår som aspirantens egen.

Oppdages fusk eller forsøk på fusk, skal dette straks rapporteres til opplæringsleder for trafikkutdanning ved Bane NOR Jernbaneskolen som kan utelukke aspiranten fra videre deltakelse i eksamen. Opplæringsleder for trafikkutdanning rapporterer hendelsen videre til aspirantens leder.

Vedlegg 1: Beskrivelser av holdninger og ikke-tekniske ferdigheter (ITF)

Dette er en oversikt over holdninger og de ikke-tekniske ferdighetene som Trafikk forventer av en togleder. Atferdsindikator er beskrevet under elementer og observerbar atferd.

ITF	Elementer av ITF	Observerbar atferd
Holdninger	Ansvarsbevissthet	Ta ansvar for egen læring. Positiv holdning til regler og prosedyrer. Forstår ansvaret man forvalter og dets betydning for sikkerheten.
	Engasjement & Motivasjon	Motivert, ta initiativ, løsningsorientert, har høy innsats, dedikasjon, og bry seg om arbeidet og organisasjonen
	Profesjonalitet & Modenhet	Disiplinert og har selvinnsikt. Evner å ta til seg tilbakemeldinger. Stoler på seg selv og egne beslutninger, men er bevisst egne begrensninger
	Medarbeiderskap	Hensyntar, støtter, respekterer og inkluderer andre. Bidrar til positivt arbeidsmiljø. God konflikthåndtering og konfliktforebygging. Positiv til å samarbeide.
Situasjons-bevissthet	Innhente informasjon	Detaljfokusert, men opprettholder overblikk. Riktig selektiv oppmerksomhet, og opprettholder konsentrasjon. Oppsøker informasjon.
	Forstå informasjon	Forstår informasjon og situasjonen. Risikovurderer situasjonen.
	Forutse hva som kommer til å skje og jobbe proaktivt	Forstår mulige konsekvenser av oppståtte hendelser og egne handlinger. Jobber proaktivt for en sikker og effektiv drift.
Kommunikasjon	Aktiv lytting	Still oppfølgingsspørsmål ved mistanke om misforståelse.
	Tydelig kommunikasjon	Klar og utvetydig toveiskommunikasjon. Kortfattet og konsis. Tilbakelesning og kontroll. Bruke ordlyd korrekt. Kommuniserer på en måte som ikke skaper misforståelser.
	Dele informasjon	Dele korrekt informasjon til riktige mottakere på riktig tidspunkt. Ikke overdele unødvendig informasjon.

ITF	Elementer av ITF	Observerbar atferd
Beslutningstaking	Opprettholder en optimal autoritetsgradient	Anvender rollens myndighet for å sikre at driften går som den skal. Tydelig og beslutsom, men også åpen for tilbakemeldinger.
	Vurderer risikofaktorer ved ulike handlingsalternativer	Forstår hvilke faktorer som kan utvikle seg til å bli en fare, og agerer for å stoppe utviklingen. Rådfører seg med andre ved usikkerhet.
	Agerer i riktig tid	Identifiserer tidsrom for informasjonssøk. Bruker optimal tid før avgjørelsen blir tatt.
	Revurderer beslutninger ved behov.	Viser evnen til å endre avgjørelser underveis innenfor det gitte tidsrommet.
Arbeidsmengde- og stresshåndtering	Sikkerhet prioriteres høyere enn punktlighet	Sier «stopp» for å begrense egen arbeidsbelastning. Tar seg tid til å få overblikk og kontroll på situasjonen.
	Tilbyr og tar imot hjelp	Ber om hjelp. Tar imot hjelp. Holder øye med og kryssjekker andres handlinger, og tilbyr hjelp ved behov.
	Prioritering av arbeidsoppgaver	Prioriterer riktige oppgaver, uten å glemme nedprioriterte oppgaver. Gjør seg ferdig med én oppgave før en påbegynner en ny.
	Oppgaveorientert i møte med stress	Løsningsorientert og fokusert på oppgaven. Undersøker problemet og legger en plan for å løse problemet. Tar tak i utfordringen.

Referanser

- [Opplæringsforskriften](#)
- [Forskrift om helsekrav for operativt personell på jernbane og signaler på tog](#)
- [Sikkerhetsforskriften](#)
- [Kompetansestyring-konsernprosedyre \(STY-604973\)](#)
- [kompetansestyring av medarbeider som styrer trafikken \(STY-604550\)](#)
- Krav til opplæringspersonell i Trafikk